

עמ"ת 46674/12/16 - מדינת ישראל נגד שי אבו-צדקה

בית המשפט המחוזי בירושלים
לפני כב' השופט דוד מינץ

27 דצמבר 2016

עמ"ת 46674-12-16

בעניין: מדינת ישראל ע"י עו"ד אליסף קליין

העוררת

- נגד -

שי אבו-צדקה ע"י ב"כ עו"ד גבריאל טרונישוילי

המשיב

החלטה

ערר על החלטת בית משפט השלום בירושלים (כב' השופט ד' גבאי ריכטר) בעמ"ת 46148-05-16 מיום 21.12.2016 במסגרתה הורה על שחרור המשיב לחלופת מעצר במרכז "צעדים אחרת" המטפל בהתמכרויות.

הרקע לערר ותמצית טענות הצדדים

1. כנגד המשיב הוגש כתב אישום המייחס לו עבירה של ניסיון התפרצות למקום מגורים והחזקת כלי פריצה. על פי הנטען, המשיב ניסה לפרוץ ביחד עם אחר לבית מגורים דרך המרפסת כשהם מצוידים במוט הרמה וגרביים, אך מהלך זה סוכל על ידי כוח משטרה שהגיע למקום.

2. ביום 23.5.2016 הורה בית משפט השלום (כב' השופט א' קורנהאוזר) על מעצרו של המשיב עד לתום ההליכים נגדו לאור עברו הפלילי המכביד, בתוך כך העובדה שבעת האירוע האמור, המתין המשיב לתחילת ריצוי עונש מאסר בפועל שנגזר עליו. המשיב ערר על ההחלטה ההיא לפני בית משפט זה וביום 3.7.2016 דחה בית המשפט (כב' השופט א' דראל) את טענותיו, הן לעניין הראיות לכאורה והן לעניין עילת המעצר וקבע כי לא ניתן לרחוש בו את האמון המינימאלי הנדרש לשם בחינת חלופות מעצר. לאור הודאתו של המשיב ביום 7.7.2016 בעובדות כתב האישום במסגרת ההליך העיקרי הוכרע דינו ובית משפט השלום (כב' השופטת ח' מ' לומפ) ביקש לקבל תסקיר מבחן לפני שמיעת הטיעונים לעונש ומתן גזר הדין. ביום 25.8.2016 הוגש תסקיר לפיו לא ניתנו המלצות לחלופות ענישה או שיקום במסגרת הקהילה העשויות להפחית סיכון להישנות העבריינית. למרות זאת, ביום 13.9.2016 ביקש בית המשפט לקבל תסקיר משלים לאור רצונו של המשיב להשתלב במסגרת טיפולית בתחום ההתמכרויות, חרף האמור בתסקיר. ביום 27.11.2016 הוגש תסקיר משלים אשר חזר על ההמלצה הקודמת לפיה אין מקום לחלופת ענישה. אלא שבאותו יום הגיש המשיב חוות דעת מטעמו שהמליצה על שיקום במסגרת קהילה טיפולית סגורה. במסגרת הדיון שהתקיים ביום 20.12.2016 בפני בית המשפט (כב' השופט ד' גבאי ריכטר) אף התייצב נציג מרכז "צעדים אחרת" אשר הסכים לקלוט את המשיב בהליך טיפולי אינטנסיבי. בעקבות זאת, הורה בית המשפט על שחרורו של המשיב לחלופת מעצר במרכז

"צעדים אחרת" בתנאים הבאים: (א) הפקדה כספית בסך 2,000 ₪; (ב) התחייבות עצמית בסך 10,000 ₪; (ג) ערבות צד ג' בסך 10,000 ₪. על החלטה זו הוגש הערר שלפניי.

3. טענת ב"כ המשיב היא שאין הצדקה לסטות מהמלצות שירות המבחן בתסקירי המעצר שניתנו אודות המשיב, לפיהן אין לו מוטיבציה לטיפול מעמיק וממושך שיביא לשינוי בדפוסי התנהגותו. מדובר באדם בעל עבר פלילי עשיר, אשר פרש מטיפול פרטני במסגרת "עמותת אפש"ר - המרכז לטיפול בנפגעי אלכוהול והימורים בירושלים" שהוצע לו בתקופת מאסר קודמת ואף שיקר בנוגע לפנייתו לקבלת טיפול קבוצתי אליו הופנה על ידי העמותה. כמו כן מרכז "צעדים אחרת" המתעד לקלוט את המשיב, מוכר על ידי שירותי הרווחה לעניין גמילה פיזית בלבד הנדרשת בהתמכרות לסמים ולא לעניין הטיפול הרגשי הנדרש למשיב המכור להימורים ואינו מוכר כלל לשירות המבחן.

4. ב"כ המשיב טען מנגד שאין מקום להתערב בהחלטת בית המשפט המבוססת כדבעי. בית משפט השלום הסתמך על התרשמותו מבעלת המקצוע שמסרה חוות דעת חיובית לעניין סיכויי השיקום של המשיב ומנציג מרכז "צעדים אחרת", על פיהם קבע כי יש סיכוי ממשי לשיקומו במסגרת טיפולית סגורה ואינטנסיבית. בה בשעה שאין בשירות בתי הסוהר מסגרת טיפולית ייעודית להתמכרות להימורים אשר יכולה לענות על צרכיו של המשיב. דחיית כניסתו של המשיב למסגרת טיפולית בשלב זה כובלת למעשה את ידיו של בית המשפט בהליך העיקרי לגזור על המשיב עונש מאסר בפועל הראוי לו בנסיבות העניין.

דין והכרעה

5. עיון בתסקירים מלמד על נסיבות חייו הקשות של המשיב, בתוך כך התמכרותו ארוכת השנים להימורים, הסתבכותו בחובות והסתבכות משפחתו הקרובה בפלילים. עברו הפלילי העשיר כולל עבירות רכוש ועבירות תקיפה ואיומים, כאשר נכון להיום מוטל עליו עונש מאסר בפועל למשך שישה חודשים וצו שירות לתועלת הציבור שטרם החל בריצויים וכן שתי תקופות מאסר בנות הפעלה. המשיב הביע את רצונו להיגמל מהימורים ולשנות את חייו לטובה, אך בעבר לא השכיל לנצל מסגרות טיפוליות אשר הועמדו לרשותו. שירות המבחן התרשם כי עונשי המאסר וההליכים המשפטיים לא היוו גורם מרתיע עבורו כאשר רוב הסיכויים שישבו לסורו. על כן, שירות המבחן לא המליץ על חלופת ענישה או שיקום במסגרת הקהילה, אלא על שילובו בהליך טיפולי במסגרת שירות בתי הסוהר במידה ויביע מוטיבציה לכך.

6. למרות שמבחינה פורמאלית הליך זה הינו חלק מהליך המעצר, בפועל המשיב עומד ערב מתן גזר דינו לאחר שהורשע זה מכבר ואף נקבע מועד לשמיעת טיעונים לעונש. המותב הדין בהליכי המעצר בבית משפט קמא הוא גם המותב הדין בהליך העיקרי והוא זה שיגזור את דינו של המשיב. לפיכך, זהו אכן העיתוי הנכון לשקול אם המשיב מתאים להליך טיפולי (וראו: בש"פ 1981/11 **מדינת ישראל נ' סויסה** (21.3.2011)). כפועל יוצא מכך, יש להיזהר ממתן החלטה אשר תכבול את ידיו של בית המשפט בעת גזירת עונשו של המשיב (וראו: בש"פ 5752/16 **וורקו נ' מדינת ישראל** (4.8.2016)).

7. אלא שבענייננו, בית המשפט השלום נימק את החלטתו לשחרר את המשיב לחלופה טיפולית בכך "שהסיכון

המוטל לפתחו של המשיב גובר על המסוכנות הנשקפת לציבור משחרורו לחלופת מעצר". הנמקה זו קשה לקבלה. הינה כי כן, המשיב לא החל בהליך טיפולי לפני ביצוע העבירות ולא הביע רצון בהליך טיפולי שכזה עד למעצרו במסגרת הליך זה. הוא מצוי בעולם הפלילי כבר מגיל צעיר, צבר עבר פלילי נכבד ופרש ממספר הליכים טיפוליים בהם החל במסגרת תקופות מאסרו. הוא פרש מההליך הטיפולי הקודם בו לקח חלק מיד לאחר שפקעו תנאי מעמדו כאסיר ברישיון, כאשר במהלך ההליך הטיפולי שיקר למטפלו כי הוא הולך לטיפול קבוצתי אליו הופנה. המשיב ביצע את העבירה סמוך לגזירת דינו לעונש מאסר בפועל, כשהוא מתחמק מביצוע צו שירות לתועלת הציבור בה בעת שהיו תלויות ועומדות נגדו שתי תקופות מאסר בנות הפעלה, דבר המעיד על מסוכנות של ממש כאשר ההליכים המשפטיים ועונשי המאסר אינם מרתיעים אותו מחזרה על מעשיו.

8. גם חוות הדעת אשר הוגשה על ידי המשיב לא משכנעת כי חלופת המעצר המוצעת מאיינת את מסוכנותו. במסגרת עריכת חוות הדעת חזר המשיב על טענת החרטה שהעלה במסגרת הליכי המעצר ואשר נדחתה על ידי בית משפט זה בהחלטתו מיום 3.7.2016. כאשר שלילת טענה זו מטילה צל כבד על התרשמותם החיובית של עורכי חוות הדעת מהמשיב ועל המלצתם. אך גם אם נאמץ את חוות הדעת, לפיה יש במסגרת הטיפולית הסגורה בכדי לאיין את המסוכנות, נראה כי החלופה המוצעת במרכז "צעדים אחרת" אינה עונה על הקריטריונים שהותוו במסגרת חוות הדעת. מרכז "צעדים אחרת" מוכר על ידי שירותי הרווחה כמרכז לעניין גמילה פיזית בלבד הנדרשת בהתמכרות לסמים ולא לעניין הטיפול הרגשי הנדרש אצל המשיב המכור להימורים. בנוסף, השהות במרכז הינה בדרך כלל קצרת טווח לשישה שבועות בלבד ולאחר מכן מעבר להוסטלים ולדירות בקהילה ועל כן אינה מתאימה לטיפול סגור ארוך טווח הנדרש במקרה זה.

9. על כן, לאור מסוכנותו של המשיב והסיכון הרב הנשקף ממנו כי יחזור לדפוס התנהגותו העבריינית אשר לא ניתן לאיינו על ידי הליך השיקומי המוצע, אני מקבל את הערר ומורה כי אין מקום לשחרר את המשיב לעת הזאת לחלופת המעצר המוצעת.

ניתנה היום, כ"ז כסלו תשע"ז, 27 דצמבר 2016, בהעדר הצדדים.